

i. Har Regjeringen vidst, at store Dele af Slottet slet ikke var bygget af Muret end Træ, at der derigjennem gik ubedækkede Rækkevandsrør, saaledes, at naar der blot gik et Gul paa disse, saa maatte det medføre en Ildsvaade, som maatte sætte Slottet ude af Stand til at reddes? Hvorledes hænger det sammen, at de Serindere, som fandtes paa forskjellige Steder i Slottet, hvor der var Møilighed for Adskillige, allesammen ikke vare til at lukke, da Branden opstod, men at de forfættelig vare brudte itu, saaledes at Laasene vare gjorte ubrugelige og ikke kunde lukkes, da Branden udbrod? Hvorledes har det kunnet undgaa Regjeringens Opmærksomhed, at Brandmurene vare Bindingsværk for den øverste Dels Bedkommende? Har der hidtil været ført noget ordentligt Tilsyn med Bygningen, eller er der blevet afgivet Indberetninger til Regjeringen om denne Brandfare, og har Regjeringen ladet dem ligge og ment at kunne overse dem, eller er der ingen Indberetninger blevne gjorte, eller er der blevet afgivet falske Indberetninger? Det maa Allesammen oplyses. Der findes her saa mange uopklærede Punkter, som allesammen tyde paa en Sorgløshed og Ligegyldighed for Administrationen, der er aldeles forbanfjende. Om denne særlig maa siges at bero paa dette Ministeriums eget Ansvar og ramme Ministeriet personlig eller paa dets underordnede Embedsmænds ufuldstændige og daarlige Indberetninger, kan jeg i dette Øjeblik ikke afgjøre. Jeg retter derfor ikke nogen Anklage eller Bebrejdelse mod Ministeriet, men siger blot, at det maa oplyses. Vi maa vide, hvor Skylden ligger, thi Hovedansvaret for hele den Skade, her er fket, er aldeles konstateret, efter hvad der er kommet frem om Branden, at ligge hos Administrationen, i dens manglende Efterhyn og grænseløse Ligegyldighed. Det er vist, at Ansvaret ligger her og ingen andre Steder. Det skal da heller ikke lykkes at dække over dette svage Punkt, og det vil blive Finansudvalgets Opgave at faae denne Sag fuldt ud oplyst. — Jeg nævnte før, at man desværre havde blanded Politisk ind i denne Sag, og man har særlig gjort det ved de overlede Forsøg paa at tilveiebringe en Nationalsubscription til Slottets Gjenopførelse. Jeg taler ikke her om den Subscription der er udgaaet fra Wærend i Landet om at bidrage til Slottets Udfnykning, det er et andet Spørgsmaal. Jeg antager, at den overhovedet kun gaar ud fra Forudsætningen om Enighed mellem Repræsentationen og Regjeringen. Jeg mener derimod den Subscription, som blev sat i Gang for at opbygge et nyt Kristiansborg Slot uden Rigsdagen, uden Staten, altsaa

en privat Opførelse af Slottet. Jeg tillader mig at udtale, at det er et saa sørgeligt Bevis paa, hvortil politisk Fanatisme kan føre. Jeg tror ikke, man har set Mage dertil. Der er ikke Tvivl om, at det er Statens Pligt at gjenopføre de Lokaliteter, der ere nødvendige, baade for Hans Majestæt Kongen, for Rigsdagen og for Retsforsamlingerne. For Statskasse er saa rig, den formelig bugner af Penge, saa det Herhyn kan ikke gjøres gjældende, at vi skulde være saa fattige, at Pengene skulde tages omkring i Landet fra andre Formaal for at kunne fyldestgjøre, hvad der er vor simple Pligt. Naar denne Pligt skal opfyldes, under hvilke Betingelser, og under hvilke Forhold, er Noget, man senere kan komme ind paa at undersøge. Det maa blive Gjenstand for nærmere Forhandling efter en Overveielse af, hvorledes Stillingen i det Hele er. Men saa meget er sikkert, at en saa rig Stat som den danske, der aarlig forlanger af sine Skatteborgere, selv af de fattigste, mange flere Penge, end den paa nogen Maade selv har Brug for, er sandelig forpligtet til at bruge af Overfluddet før at faae sine Slotte byggede og kan ikke tage imod en Gave, der indsamles privat, og hvorved der drages betydelige Beløb bort fra den private Virksomhed; det er en Umulighed. Det er jo den Tanke, som ligger til Grund for hele Fantasien om at bygge Kongen et Slot og forære ham det med Forbigaaelse af Rigsdagen, at man skulde være berettiget til i et Land, hvor der ligger saa store Opgaver bragte baade paa Undervisningsvæsenets Omraade og paa Hjælpens Omraade, til de Trængende, og hvor der kræves saa store Kapitaler ogsaa paa Industriens Omraade og i det Hele paa en Mangfoldighed af økonomiske Omraader, der at drage Pengene bort fra disse Formaal for at forære Pengene til en Statskasse, som har mange flere Penge, end den selv veed, hvad den skal gjøre med. Jeg vil blot bede de Herrer tænke over, hvad det vil sige, at man samler Penge ind hos Private, tager Penge fra andre nyttige Formaal, hvor Pengene hvert Øjeblik styrte — der er jo ikke Penge nok hos de Private — og vil bruge 7 Millioner, altsaa hele det Beløb, som man nu i over 20 Aar heri Landet har indsamlet til velgjørende Diemed, Krigstiden indbefattet, for at gjøre Statskassen en Præsent, som den ikke trænger til. Til en saadan hyderlig Grad af Latterlighed har vor politiske Fanatisme ført os her til Lands. Jeg ønsker at udhæve dette, for at det kan staa Alle klart, i hvilken Grad vi her til Lands ende i det Meningsløse ved den Maade, hvorpaa vi